

Blijf in het licht •

'Blijf in het licht van Jezus. Wie een ander haat, is in het duister.'

Nog voordat het licht wordt, staat de oude Johannes op. Hij houdt van dit moment. Alles is nog stil, alsof de dag de adem inhoudt voor wat bijna komt. Dan zet de eerste vogel een lied in. Nog even en de zon schijnt in de straten waar karren ratelen en kinderen spelen. Maar nu is het nog stil. Johannes schrijft verder aan zijn brief. Het wordt eigenlijk meer een dun boekje. Hij wil de jonge christengemeenten waarschuwen dat ze zich niet in de war moeten laten brengen door allerlei theorieën. De boodschap van Jezus' liefde is zo helder als ochtendlicht.

'Lieve mensen,' schrijft hij, 'deze boodschap is niet nieuw. En toch ook wel. Net zoals het licht bekend is en toch elke dag weer nieuw. Blijf in het licht van Jezus. Wie een ander haat, is in het duister. Die heeft geen idee waarheen hij gaat en kan zomaar struikelen. Volgen jullie Jezus' voorbeeld, dan blijf je vanzelf in het licht. Want Jezus was Gods liefde, in woorden en daden.'

Johannes kijkt uit het raam. De zon komt op. Het wordt een mooie dag.

1 Johannes 2:9,10

Gespreksvragen:

- ▶ Het licht is bekend, maar toch elke dag weer nieuw, schrijft Johannes. Wat vind je van die gedachte?
- ▶ Geeft de boodschap van Johannes nieuwe moed?

Gebedsintentie:

Heer, vandaag de dag zijn er ook zoveel waanideeën, complottheorieën en allerlei vormen van nepnieuws en leugens. Geef ons richting en helderheid door het geloof in uw Zoon. Inspireer ons steeds als met het licht van een nieuwe morgen.

De schepping van dag en nacht •

God maakte scheiding tussen licht en donker, dag en nacht.

Ergens, op een dag en een uur, is jouw bestaan begonnen. En ergens, op een bepaald moment, zal je leven eindigen. Ook alles om ons heen heeft een begin en een eind. Zelfs sterren zijn een keer opgebrand. Wat was er dan vóór alles begon? Daar hebben al veel knappe mensen hun hoofd over gebroken. Misschien is het wel te moeilijk voor ons denken. Zonder het houvast van de tijd, van begin en eind, raken we verdwaald in eeuwigheid.

De Bijbel begint met een verhaal over het ontstaan van hemel en aarde.

Eerst was het duister, staat er. En toen zei God 'Er moet licht komen.' En er was licht. Goed licht, zag God. God maakte scheiding tussen licht en donker, dag en nacht.

Zo maakte God tijd voor ons.

Dag en nacht, licht en donker zullen elkaar afwisselen zolang er leven is op aarde. Na de nacht komt altijd weer een dag. Dat is ons houvast. Zolang we die zekerheid hebben, zullen we niet verdwalen in eeuwigheid.

Genesis 1

Gespreksvragen:

- ▶ Wat was er vóór alles begon, denk jij?
- ▶ Is het scheppingsverhaal voor jou een houvast?

Gebedsintentie:

Heer, we geloven dat u de bron bent van licht en warmte. Wij danken u voor de tijd die u ons geeft. Wees ons houvast zolang we leven, zodat we niet verdwalen.

Licht onder de korenmaat •

Als je niet doorgaat, ziet niemand het licht. Stel dat je iets weet dat misschien wel de hele wereld kan helpen. Zoiets als de Ocean Cleanup van Boyan Slat of de recht-door-zee boodschap van Gretha Thunberg. Misschien zijn er al veel bijna-Boyans en bijna-Grethas geweest, maar weet niemand ervan. Omdat ze zich lieten afschrikken door mensen die zeiden: 'Denk maar niet dat je slim bent,' 'Pfff, heb je háár weer, hoor.' Zulke reacties kunnen maken dat je aan jezelf twijfelt en besluit om je goede idee voor je te houden.

Toen Jezus op aarde rondliep, waren verschillende mensen enthousiast over die mooie boodschap van Gods liefde. Maar anderen vonden het stom. De zoveelste hype, die waait wel weer over. Tegen die enthousiaste groep gelovigen zei Jezus: 'Zet je lamp niet onder een korenmaat.' Dat is een soort emmer. Daaronder geeft de lamp geen licht meer. Als je je lamp juist hoog neerzet, wordt de hele ruimte verlicht en kan iedereen het zien. Daar is moed voor nodig. Je moet doorgaan, ook als anderen jou maar stom vinden met die lamp in de hoogte. 'Toch doen,' zegt Jezus. 'Als je niet doorgaat, ziet niemand het licht.'

Marcus 4:21-23

Gespreksvragen:

- ▶ Zijn er mensen die jou klein willen houden en die zeggen dat je niet slim bent?
- ▶ Wat betekent dat eigenlijk: 'je lamp hoog neerzetten'?
- ▶ Twijfel je weleens aan jezelf of vind je jouw ideeën gewoon goed? En wat voor ideeën heb je dan?

Gebedsintentie:

Er zijn zoveel mensen, Heer, die laatlunkend doen over de boodschap van Gods liefde. Er zijn zoveel mensen die geloven afdoen als ouderwets en stom. Geef ons de moed om vast te houden aan uw belofte. Laten we die hoog houden en doorgeven aan anderen.

Lamp voor mijn voet •

Uw woord is een lamp voor mijn voet, een licht op mijn pad.

Heb je ooit iemand horen zingen over een wetboek? Bestaat er een hit over de Grondwet? Toch is er een oud lied waarin de bijbelse wetten bejubeld worden. Oké, die wetten zijn niet zulke droge kost als onze wetboeken. Het waren soms verhalen en andere teksten. Maar allemaal samen vormen ze een richtlijn voor het goede leven. En daar is de dichter van Psalm 119 heel dankbaar voor. Hij schrijft in zijn songtekst aan God:

*Wat houd ik van uw wet,
ik denk er de hele dag aan,
ik sta ermee op en ga ermee naar bed.
Wat houd ik van uw wet.*

*Dankzij die woorden word ik wijs.
Ik raak niet op het slechte pad.
Ze leren me hoe ik leven moet,
ik hoef niet te verdwalen.*

*Uw woord wijst mij de weg:
Het is een lamp voor mijn voet
en een licht op mijn pad.
Wat houd ik van uw wet!*

Psalm 119:105

Gespreksvragen:

- ▶ Is de wet iets om dankbaar voor te zijn?
- ▶ Wat is het verschil tussen onze wetten en Gods wet?
- ▶ Vind je het handig om een richtlijn te hebben voor het goede leven?

Gebedsintentie:

Heer, het klinkt zo saai als het gaat over wetten of regels. We moeten zoveel en mogen zo weinig. Toch weten we zonder uw licht niet waar we heen moeten. En waar het heen moet. Herinner ons steeds weer aan uw richtlijnen voor het goede leven. Dankuwel!

Waarheid verdraaien •

'Wee degenen die het licht tot duister-nis maken en het duister tot licht, die van zoet bitter maken en van bitter zoet.'

Heel lang geleden dachten de mensen in Jeruzalem dat het goed ging. Er was welvaart, de economie bloeide. De meeste mensen hadden het goed. Ze woonden in mooie huizen en hadden meer dan genoeg te eten.

In die tijd leefde de profeet Jesaja. Hij zag de andere kant. Hoofdschuddend benoemde hij wat er allemaal mis was. Huisjesmelkers en grootgrondbezitters werden steeds rijker ten koste van andere mensen. De rijken vierden alle dagen feest en wentelden zich in luxe. Ze dachten alleen aan zichzelf en bekommerden zich niet om armen en daklozen. Iedereen voelt aan dat dat slecht is. Maar ze wisten het voor zichzelf goed te praten. 'Jullie verdraaien de waarheid,' zei Jesaja boos.

'Jullie noemen goed wat slecht is, en slecht wat goed is. Jullie veranderen licht in duister-nis en van het donker maken jullie licht.' Mensen die zo doen, denken altijd dat ze er wel mee weggkomen. Er is toch niemand die ze pakken kan. Maar Jesaja waarschuwde en zei: 'Het zal slecht met ze aflopen.'

Jesaja 5:20

Gespreksvragen:

- ▶ Hoe kun je weten wat waarheid is?
- ▶ Weet je voorbeelden van mensen die nu de waarheid verdraaien?
- ▶ Denk je dat mensen die nu de waarheid verdraaien, ermee weg zullen komen?

Gebedsintentie:

Heer, u houdt van mensen die eerlijk zijn en die niet bereid zijn de leugens van anderen te accepteren. Geef ons een open oog voor wat waar is en wat niet. Steun ons in het zoeken naar waarheid en eerlijkheid.

Boodschappers van licht

'Gegroet Maria, de Heer is met je.'

Je zult maar Maria heten en leven in het jaar nul. Je bent een gewone vrouw in een klein stadje. Je bent verloofd met Jozef, een timmerman. Ook al zo'n gewoon iemand.

Je zult maar Maria heten en leven in het jaar nul. Een leven tussen licht en donker. Er zijn mooie dingen, maar je hebt ook zorgen. Je gaat trouwen met Jozef. Maar je leeft in een land dat bezet is door de Romeinen.

Je zult maar Maria heten. Dan maak je het mee, die dag, dat er een engel in je kamer staat. Een boodschapper van licht, zo uit de hemel. 'Gegroet Maria, de Heer is met je.' Is het gek, dat je schrikt? Dat gebeurt toch niet elke dag. En bovendien: Leuk hoor, dat God je uitkiest voor zijn plannen, maar meestal betekent dat een leven vol onrust en gevaar. Als je bij God in een goed blaadje staat, hoeft dat niet te betekenen dat je van de mensen geen kwaad te duchten hebt. 'Wees niet bang,' zegt de engel. 'Je krijgt een kind. Hij zal de beloofde koning zijn, degene die alles goed zal maken. Jezus is zijn naam.'

Is het gek, dat je je afvraagt wat dit allemaal betekent? Een kind, maar hoe dan? Je bent alleen nog maar verloofd met Jozef!

'Het kind dat jij zult krijgen, is een bijzonder, een heilig kind,' zegt de engel. 'God zelf neemt je onder zijn vleugels, het kind komt uit Gods licht.'

Je zult maar Maria heten en een engel op bezoek krijgen. Je zult maar door God worden uitgekozen om de moeder te worden van Jezus. Het zal je maar gebeuren, dat je zelf een boodschapper van licht mag zijn.

Lucas 1:26-38

Gespreksvragen:

- Is het waar dat je het extra moeilijk hebt in het leven, als je probeert het goede te doen?

Gebedsintentie:

Heer, dank u voor het goede nieuws: dat Jezus, de beloofde koning, alles goed zal maken. Dank u dat we ook dit jaar weer de geboorte van uw Zoon kunnen vieren, al is het allemaal anders dan anders. Geef dat ook wij boodschappers van uw licht mogen zijn.

Hoop in donkere tijden

'Mijn hart juicht om God, mijn redder.'

Jezus wordt geboren in een donkere wereld. Dat is de boodschap van het kerstfeest. In een wereld vol donker verschijnt een lichtpuntje. In een wereld vol kwade dingen komt iets goeds tevoorschijn. Dat licht, dat goede, dat komt er niet zomaar. Het komt van God, zegt de Bijbel. Het kerstfeest vertelt dat de hemel opengaat en dat het licht uit de hemel de aarde raakt. Het verhaal van Kerst is een verhaal van hoop. Hoop dat de wereld niet hoeft te blijven zoals hij is. Hoop dat het ook anders kan, sterker nog, dat God het anders zal maken. Waarom? Omdat hij dat zelf heeft beloofd, ooit, in het begin. Als Maria in verwachting is van Jezus, zingt ze een lied van hoop:

'Groot is God, ik voel het vanbinnen bij hem staat geen mens alleen in de kou. Hij heeft mij gezien, hij weet wat ik doormaak hij maakt mij sterk en fier.'

Groot is God, zijn naam is heilig, zijn hart is niet te geloven zo groot. In alle eeuwen zullen mensen het weten hij laat je niet barsten in nood.

Groot is God, hij is ontzagwekkend hij laat het niet toe dat er mensen vergaan. Wie denkt dat hij machtig is, zal heel diep vallen wie klein is, mag recht op haar voeten gaan staan.

Groot is God, hij doet wat ondenkbaar is wie hongert naar vrede krijgt meer dan hij vroeg wie rijk is zal leren zijn welvaart te delen dan is er voor ieder genoeg.

Groot is God, iedereen zal het weten hij brengt vast en zeker een keer in ons lot. Hij is niet vergeten wat hij ooit beloofd heeft. Hij is de levende God.'

Lucas 1:46-55
Lied van hoop uit: Beeldspraak, Gorinchem 2004

Gespreksvragen:

- Is het kerstfeest voor jou een feest van hoop? Hoe kun je dat laten merken?
- Denk je dat God de wereld anders zal maken? Hoe?

Gebedsintentie:

God, onze Vader, omdat uw hart zo groot is en u beloofd hebt om ons niet in de kou te laten staan, geloven we, hopen we dat u ook een keer brengt in ons lot. Wees met ons in deze donkere tijden en wees ons Licht.

In de spotlights

Iedereen ging op weg om zich te laten inschrijven.

'Kom op, Jozef, ben je nou nog niet klaar. We moeten nu echt gaan, anders zijn we nooit op tijd in Betlehem.' Ongeduldig staat Maria te wachten bij de ezel. Haar spullen liggen er al lang op. Jozef kijkt nog een keer met een keurend oog zijn werkplaats rond.

'Ja, ik kom al,' moppert hij. 'Wat een gedoe, dat we uitgerekend nu op reis moeten. Jij loopt op alledag, ik heb hartstikke veel werk liggen. En dan moeten we helemaal naar Betlehem om onze naam op een formulier te laten zetten. Alleen omdat die stomme keizer Augustus wil weten hoeveel onderdanen hij heeft!'

'Sst Jozef, niet zo hard. Straks horen ze nog dat je de keizer beledigt.'

Zo ging het in de dagen rond Jezus' geboorte. Keizer Augustus op zijn troon staat in de spotlights. 'De verhevene' betekent zijn naam. Deze keizer had eigenlijk geen goden nodig, hij was zelf god in zijn eigen heil. Maar in de Bijbel gebeurt er iets vreemds met die spotlights. In het begin zijn ze op de keizer gericht. Zoals het hoort, zou je bijna zeggen. Maar dan zwenkt het zoeklicht weg van Rome, en concentreert het zich op een ander punt. Geen paleis, geen keizerlijk hof, geen heersers en lakeien staan in het middelpunt. Maar een man en een vrouw, die elk moment een kind kunnen krijgen.

Daar gaan ze, op hun ezel. Het licht gaat met hen mee naar Betlehem. In dat licht verbleekt de ster van keizer Augustus. Want het kind dat wordt geboren, zal een heel andere koning zijn. Wat in de wereld van mensen in de schaduw staat, staat bij God in het volle licht.

Lucas 2:1-5

Gespreksvragen:

- Hoe bijzonder is het dat God zich meer gelegen laat liggen aan een eenvoudig stel, dan aan een verheven keizer?
- Als Jezus nu geboren zou worden, wat zouden dan de omstandigheden zijn, denk je?

Gebedsintentie:

Terwijl ons van alles wordt opgelegd proberen we ons staande te houden en te doen wat we moeten doen, Vader. Allemaal gewone mensen zijn we. Maar wat gewoon is, maakt u bijzonder. Dank u dat wij bij u in het licht mogen leven.

Geen plekje in het licht

Ze legde hem in een voederbak omdat er voor hen geen plaats was in het nachtverblijf van de stad.

Geen plaats. Vol. Bezet. Dat zijn harde woorden bij het zoeken naar een slaapplek voor de nacht. Gesloten, volgeboekt, geen kamers vrij. Daar sta je dan, met lege handen.

Jozef en Maria zijn eindelijk in Betlehem aangekomen. Het wordt avond, de zon is onder. Buiten wordt het donker, maar in de huizen en herbergen brandt licht. De wereld wordt stiller, maar uit het nachtverblijf klinkt muziek en gelach, geroezemoes van stemmen.

Op straat zie je geen mensen meer. Voor gezelschap moet je nu binnen zijn, rondom het vuur, waar de mensen eten en drinken en het stof van een lange dag van hun voeten wassen.

Maar voor Jozef en Maria is er geen plaats. En ook niet voor het kind dat geboren wordt.

Geen plekje bij het licht.

Geen hoekje bij het vuur.

Geen veilig en warm bed binnen beschermende muren.

Geen kring van mensen, die meelevende.

Jezus wordt geboren buiten de wereld van licht en warmte. Het kind van God, dat later het licht der wereld genoemd zal worden, komt ter wereld op een donkere, koude en eenzame plek. Niemand die het ziet. Niemand die een handje kan toesteken.

De grootste wonderen gebeuren meestal in het donker. Waar mensen met lege handen staan, waar het stil wordt. Daar kan iets van God aan het licht komen. Als dat gebeurt, kun je nieuwe hoop vinden, nieuwe moed. De geboorte van Jezus is voor christenen het allerbelangrijkste teken, dat God juist op de donkere, stille plekken van de wereld zijn hand naar mensen uitsteekt.

Niemand die het ziet, alleen die twee, Jozef en Maria. Maar dat is genoeg. Het licht is aangestoken. Er is nieuw leven.

Lucas 2:6-7

Gespreksvragen:

- Waarom is Kerstmis zo'n belangrijk feest voor christenen?
- Wat betekent het dat Jezus juist achteraf in een stal wordt geboren?

Gebedsintentie:

Heer, de belangrijkste dingen gebeuren buiten het zicht van de camera's. Ze halen het nieuws niet en pas later leren we de betekenis ervan kennen. Dank u dat u zonder pracht en praal bij ons bent en ons nieuwe moed geeft.

Het licht zien

'Laten we naar Betlehem gaan om met eigen ogen te zien wat er gebeurd is...'

'Op het portaal staat dat we morgen de eerste twee uur vrij hebben.'

'Ga weg, dat wil ik met eigen ogen zien.' Iets geloven wat iemand je vertelt, is voor de meeste mensen niet erg gemakkelijk. Vaak geloven we het pas echt, als we het met eigen ogen gezien hebben. Ook al heeft iedereen in je klas het bericht op het portaal in de hal al gelezen, toch wil je het zelf nog even checken.

Het kerstevangelie vertelt dat de herders in het veld bij Betlehem de boodschap van de geboorte van Jezus wel op een heel bijzondere manier te horen krijgen. In het donker van de nacht straalt opeens een groot licht. Ze zien een engel die tegen hen praat over goed nieuws: een redder die geboren is. Het is niet voor niets dat dat in de nacht gebeurt.

Het donker is een symbool voor alle donkere dingen die er in het leven en in de wereld zijn. Al die donkere dingen worden opeens verlicht door dit nieuws.

De herders is midden in de nacht van hun leven een licht opgegaan. Het blijft niet donker, het zal licht worden. Je zit niet vast in een rottige situatie, er is een toekomst, waarin het beter wordt.

Ze hebben het licht gezien, maar ze willen het met eigen ogen gaan bekijken. Pas dan kunnen ze het echt geloven. 'Kom op, we gaan kijken.' En als ze het dan zien, dan weten ze: Het is echt waar, het wordt echt anders.

Tenslotte gaan de herders terug, terug naar hun schapen, naar hun veld, naar hun gewone leven. Maar daar zal het nooit meer echt donker zijn. Want ze hebben het licht gezien, met eigen ogen.

Lucas 2:8-20

Gespreksvragen:

- Wat betekenen licht en donker in het verhaal van Kerstmis?
- Is iets pas waar als je het met eigen ogen hebt kunnen zien?

Gebedsintentie:

Vader in de hemel, het kind van Kerstmis heeft ons nieuw licht gebracht. Geef ons het geloof dat u de wereld kunt veranderen ten goede. Schakel ons in om dit ook echt waar te maken.

● In het donker zit altijd een lichtpuntje

Afgelopen maand verzamelde **Bill Banning**, docent aan het d'Oultremontcollege in Drunen, de gedachten van zestig derdeklassers over het thema licht en donker.

Op deze pagina's een bloemlezing, als lichtpuntjes in de duisternis.

Te veel zwart-wit denken

Ik vind dat mensen te vaak al beoordeeld worden op hun uiterlijk, terwijl wij hen niet persoonlijk kennen, dus je weet niet hoe die persoon eigenlijk is. Eigenlijk heeft ieder mens (zelfs de slechte) wel iets goeds in zich, maar laat die het niet altijd zien. Een mens is niet of goed of slecht, een persoon heeft goede en slechte kanten (MV).

Een beetje bang

'Ik ben wel een beetje bang voor de nacht, want ik heb altijd al problemen gehad met het paranormale. Het zit ook in de familie. Dit kan soms (vaak) erg irritant zijn en moeilijk om er mee om te gaan. Altijd al gedacht dat ik een beetje psychisch was. Verder ben ik niet echt bang voor de nacht.' (JvE).

Positief in het leven staan

'Mensen die positief in het leven staan, want als je positief in het leven staat, dan kun je het lichtpunt zijn in negatieve situaties. Dan geef je aan anderen het voorbeeld om het hoofd koel te houden en om positief te blijven denken.' (anoniem).

Kaarsje branden

'Ik steek een kaarsje aan voor mijn opa en oma, op hun sterfdag, maar ook doordeweeks. Je denkt daardoor aan iemand en ik denk dat diegene dan ook aan jou denkt.' (Storm).

Licht van God

'Psychiaters zijn mensen die het goede voorbeeld geven: ze helpen mensen om uit een depressie te komen. En ook priesters: zij zijn in volle overgave in het licht van God en ze laten het licht ook aan andere mensen zien.' (Matthijs).

Wie of wat geeft licht?

'Echt licht geven mensen die anderen in nood helpen en die elkaar complimenten geven. Mensen die oud speelgoed en kleren geven als ze het niet meer gebruiken. Of mensen die eten aan de voedselbank geven. Mensen die elkaar steunen en er voor elkaar zijn, dat geeft allemaal licht.' (anoniem).

Donkere dagen voor kerst

'Ik word absoluut niet depri van de korte dagen in december, want ik vind dat het juist gezelligheid met zich meebrengt. Gezellige lampjes en kaarsje in en buiten het huis. Voor mij horen de leuke uitjes met familie en vrienden bij de lichtkant van het leven.' (Merijn Verdijk).

